

สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสัมพันธภาพประติศ 10 ด้านและบุคลิกภาพ 15 ด้านของบุตรชายหญิงที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาสูงและต่ำ และ เมื่อศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ของสัมพันธภาพประติศและบุคลิกภาพแต่ละด้าน

สัมพันธภาพ 10 ด้าน ได้แก่ การฝึกความสัมฤทธิ์ผล ความคาดหวัง การฝึกความเป็นอิสระ ความเข้มงวด โนศรีสัมพันธ์ การอดใจรอได้ การฝึกความเป็นระเบียบวินัย ความถ้าวร้าว การให้รางวัล และการลงโทษ

บุคลิกภาพ 15 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการสังขม ความสามารถทางการเรียน ความมั่นคงทางอารมณ์ สภาพทางอารมณ์ การประพฤติตามระเบียบแบบแผน สภาพร่าเริงหรือหดหู่ ความสามารถในการรับอิทธิพล ความมั่นใจในตนเอง สภาพทางจิตใจ ความสามารถในการเข้ากับกลุ่ม ความสามารถในการควบคุมจิตใจ ความเป็นตัวของตัวเอง ความสามารถในการบังคับตนเอง การแสดงของอารมณ์ และบุคลิกภาพโนศรีสัมพันธ์

กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่บุตรชายหญิง 80 คน และบิดามารดาของบุตรซึ่งมีระดับการศึกษาสูงและต่ำ 160 คน กลุ่มตัวอย่างบุตร คือ นักเรียนชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 5 ประจำปีการศึกษา 2513 ของโรงเรียนหลวงและราษฎร์ ยาศัยอยู่กับบิดามารดาซึ่งมีภูมิลำเนาในจังหวัดพระนครและธนบุรี กลุ่มตัวอย่างบุตรจำนวน 80 คน เป็นนักเรียนที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาสูง 40 คน ชาย 20 คน และหญิง 20 คน และนักเรียนที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาต่ำ 40 คน เป็นชาย 20 คน และหญิง 20 คน

เครื่องมือที่ใช้

1. แบบทดสอบบุคลิกภาพ HSPQ Form A (High School Personality Questionnaire) ของ Cattell ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบฉบับที่คิดเป็นภาษาไทยโดย นายสมคิด ไชยัญญูรณ์ เพื่อทดสอบบุคลิกภาพ 14 ด้าน ของกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบทดสอบบุคลิกภาพไมตรีสัมพันธ์ สร้างโดย ดร.วิรุศ วิเชียรโชติ แบบทดสอบนี้ ใช้ทดสอบบุคลิกภาพไมตรีสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบสัมภาษณ์สังคมประภคของนิสิตมารดา ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นด้วยกรรดิคแปลงจาก แบบสอบถามของนางสาว เพราพรต ประพิตรภา แบบสัมภาษณ์นี้ใช้สัมภาษณ์สังคมประภคของ นิตมารดา 10 ด้าน

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. การรวบรวมข้อมูลจากนิตเรียน ให้นักเรียนทำแบบทดสอบบุคลิกภาพ 2 ชุด คือ แบบทดสอบ HSPQ Form A และแบบทดสอบบุคลิกภาพไมตรีสัมพันธ์ โดยให้ทำแบบทดสอบ HSPQ ก่อน ทำแบบทดสอบที่โรงเรียนและทำเสร็จภายในเวลา 90 นาที

2. การรวบรวมข้อมูลจากนิตมารดา สัมภาษณ์สังคมประภคของนิตมารดาด้วยผู้สัมภาษณ์ 2 คน คณะแผนสังคมประภคจะพิจารณาจากการให้คะแนนของผู้สัมภาษณ์ทั้ง 2 คน และนำบีเด็ก การสังเกตมาประกอบการให้คะแนนด้วย ใช้เวลาสัมภาษณ์ครอบครัวละประมาณ 1 ชั่วโมง การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance)

2. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัววิธี Pearson's Product - moment Coefficient of Correlation แล้วทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดย เติบค่าจากตารางแสดงความมีนัยสำคัญ

ผลของการวิจัย

1. บิถาการคาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในสังคัมประภิตางคาน คือ การฝึกความสัมฤทธิผล การฝึกความเป็นอิสระ ความเข้มงวดและการลงโทษ บิถาการคาที่มีระดับการศึกษาสูงมีการฝึกความสัมฤทธิผลและฝึกความเป็นอิสระมากกว่า/บิถาการคาที่มีระดับการศึกษาต่ำมีความเข้มงวดและการลงโทษบุตรมากกว่า บิถาการคาที่มีระดับการศึกษาสูง ส่วนสังคัมประภิตางคานอื่นนอกจากที่กล่าวนี้ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. บิถาการคาของบุตรชายและหญิงไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในสังคัมประภิต 10 คาน

3. ระหว่างบิถาการคาของบุตรชายที่มีระดับการศึกษาสูงและต่ำ บิถาการคาของบุตรหญิงที่มีระดับการศึกษาสูงและต่ำ บิถาการคาของบุตรชายและหญิงที่มีระดับการศึกษาสูง และบิถาการคาของบุตรชายและหญิงที่มีระดับการศึกษาต่ำ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในสังคัมประภิต 10 คาน

4. บุตรที่มีบิถาการคามีระดับการศึกษาต่างกันมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในบุคลิกภาพบางคาน คือ ความสามารถในการสังคัม ความมั่นคงทางอารมณ์และความสามารถในการบังคับตนเอง โดยบุตรที่มีบิถาการคามีระดับการศึกษาสูงมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความมั่นคงทางอารมณ์สูงกว่า และมีความสามารถในการบังคับตนเองได้ดีกว่าบุตรที่มีบิถาการคามีระดับการศึกษาต่ำ ส่วนบุคลิกภาพคานอื่นนอกจาก 3 คานนี้ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างบุตรที่มีบิถาการคามีระดับการศึกษาสูงและต่ำ

5. บุตรชายและหญิงมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในบุคลิกภาพบางคานคือ ความสามารถในการสังคัม ความมั่นใจในตนเอง สภาพทางจิตใจ และ

บุคลิกภาพไมตรีสัมพันธ์ โดยบุตรหญิงมีบุคลิกภาพ 4 คานนี้มากกว่าบุตรชาย กล่าวคือ บุตรหญิงมีลักษณะชอบคบหาสมาคม กล้าเสี่ยง อารมณ์อ่อนไหวง่ายและมีความเกรงใจคนอื่นมากกว่าบุตรชาย ส่วนบุคลิกภาพคานอื่นนอกจาก 4 คานนี้ไม่มีความแตกต่างอย่าง

มีนัยสำคัญระหว่างบุรุษชายและหญิง

6. ระหว่างบุรุษชายที่มีภาวะการศึกษาระดับการศึกษาสูงและต่ำ บุตรหญิงที่มีภาวะการศึกษาระดับการศึกษาสูงและต่ำ บุตรชายและหญิงที่มีภาวะการศึกษาระดับการศึกษาสูง และระหว่างบุรุษชายและหญิงที่มีภาวะการศึกษาระดับการศึกษาต่ำ มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในบุคลิกภาพ 15 ด้าน

ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมประเทและบุคลิกภาพที่มีนัยสำคัญทางสถิติของกลุ่มบุรุษชายและหญิงที่มีภาวะการศึกษาระดับการศึกษาสูง กลุ่มบุรุษชายและหญิงที่มีภาวะการศึกษาระดับการศึกษาต่ำ กลุ่มบุรุษชายที่ไม่แบ่งแยกระดับการศึกษาของบิดามารดา กลุ่มบุรุษหญิงที่ไม่แบ่งแยกระดับการศึกษาของบิดามารดาและกลุ่มตัวอย่างบุตรทั้งหมด มีดังนี้

1. การฝึกความสัมฤทธิ์ผล

การฝึกความสัมฤทธิ์ผลมากของบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำมีความสัมพันธ์กับลักษณะตรง เกรี้ยวของบุรุษชายและหญิง

การฝึกความสัมฤทธิ์ผลมากของบิดามารดาของบุรุษชายมีความสัมพันธ์กับลักษณะฉลาด มีไหวพริบ และมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของบุรุษชาย

การฝึกความสัมฤทธิ์ผลมากของบิดามารดาของบุรุษหญิงมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการบังคับตนเองของบุรุษหญิง

เมื่อพิจารณากลุ่มบุตรรวม การฝึกความสัมฤทธิ์ผลมากของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับลักษณะฉลาด และมีไหวพริบของบุรุษชายและหญิง

2. ความคาดหวังสูงของบิดามารดาของบุรุษชายมีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในหน้าที่ของบุรุษชาย

3. การฝึกความเป็นอิสระ

การฝึกความเป็นอิสระมากของบิดามารดาของบุรุษชายมีความสัมพันธ์กับลักษณะฉลาดและมีไหวพริบของบุรุษชาย

4. ความเข้มงวด

ความเข้มงวดมากของบิคาราคาที่มีระดับการศึกษาต่ำมีความสัมพันธ์กับลักษณะ อารมณ์มั่นคง เชื่อฟัง ยอมตาม รับผิดชอบในหน้าที่ มั่นใจในตนเอง และไม่พึ่งพาอาศัยคนอื่น ของบุตรชายและหญิง

ความเข้มงวดมากของบิคาราคาของบุตรหญิงมีความสัมพันธ์กับลักษณะ ไม่ชอบคบหาสมาคม เชื่อฟัง ยอมตาม รับผิดชอบในหน้าที่และอารมณ์ไม่มั่นคงของบุตรหญิง เมื่อพิจารณาจากกลุ่มบุตรรวม ความเข้มงวดมากของบิคาราคามีความสัมพันธ์กับลักษณะฉลาด มีไหวพริบ และความสามารถในการบังคับตนเอง ของบุตรชายและหญิง

5. การฝึกอดใจรอได้

การฝึกอดใจรอได้มากของบิคาราคาที่มีระดับการศึกษาสูง มีความสัมพันธ์กับลักษณะ วิดกกังวล และไม่สามารถบังคับตนเอง ของบุตรชายและหญิง

การฝึกอดใจรอได้มากของบิคาราคาที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีความสัมพันธ์กับลักษณะแยกตัว ปดิกตัว ไม่ชอบคบหาสมาคมและไม่พึ่งพาอาศัยคนอื่น ของบุตรชายและหญิง

การฝึกอดใจรอได้มากของบิคาราคาของบุตรชายมีความสัมพันธ์กับลักษณะไม่ฉลาด ไม่พึ่งพาอาศัยคนอื่น และไม่สามารถบังคับตนเองของบุตรชาย

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มบุตรรวม การฝึกอดใจรอได้มากของบิคาราคามีความสัมพันธ์กับลักษณะ แยกตัว ปดิกตัว ไม่ชอบคบหาสมาคม วิดกกังวลของบุตรชายและหญิง

6. การฝึกความเป็นระเบียบวินัย

การฝึกความเป็นระเบียบวินัยมากของบิคาราคาที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีความสัมพันธ์กับลักษณะแยกตัว ปดิกตัว และไม่ชอบคบหาสมาคมของบุตรชายและหญิง

7. ความก้าวร้าว

การหักห้ามพฤติกรรมก้าวร้าวมากของบิดามารดาที่มีระดับการสื่อสารต่ำ มีความสัมพันธ์กับลักษณะ วิตกกังวลและไม่สามารถบังคับตนเอง ของบุตรชายและหญิง

การหักห้ามพฤติกรรมก้าวร้าวมากของบิดามารดาของบุตรชายมีความสัมพันธ์กับลักษณะอารมณ์ไม่มั่นคง ทัศนคติง่าย ซ้ำซาก วิตกกังวล และไม่สามารถบังคับตนเอง ของบุตรชาย

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มบุตรรวม การหักห้ามพฤติกรรมก้าวร้าวมากของบิดามารดาที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะไม่สามารถบังคับตนเองของบุตรชายและหญิง

8. การลงโทษ

การลงโทษมากของบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงมีความสัมพันธ์กับลักษณะรุนแรงกับกลุ่มและทำอะไรตามสบาย ของบุตรชายและหญิง

การลงโทษมากของบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำสัมพันธ์กับลักษณะเชื่องในในตนเอง ของบุตรชายและหญิง

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มบุตรรวม การลงโทษมากของบิดามารดาที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะ แยกตัว ปลีกตัวและไม่ชอบคบหาสมาคม ของบุตรชายและหญิง

ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมประติสฐานการฝึกความล้มเหลว ความคาดหวัง การฝึกความเป็นอิสระ ความเข้มงวด การฝึกอดใจรอได้ ความก้าวร้าว และการลงโทษ กับบุคลิกภาพลักษณะอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวข้างต้นของกลุ่มบุตรชายหญิงต่าง ๆ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมประติสฐานไม่ตรีสัมพันธ์กับบุคลิกภาพต่าง ๆ และระหว่างสังคมประติสฐานการไร้รางวัลกับบุคลิกภาพต่าง ๆ นั้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาเปรียบเทียบเพื่อวัดถึงคุณประภคและบุคลิกภาพ ปรากฏว่า

1. บิคามารคาที่มีระดับการศึกษาสูงมีการฝึกความสัมฤทธิผลและการฝึกความเป็นอิสระมากกว่าบิคามารคาที่มีระดับการศึกษาต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนบิคามารคาที่มีระดับการศึกษาต่ำมีความเข้มงวดและการลงโทษบุตรมากกว่าบิคามารคาที่มีระดับการศึกษาสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. บุตรชายและหญิงที่มีบิคามารคาที่มีระดับการศึกษาสูงมีความสามารถในการคบหาสมาคม ความมั่นคงทางอารมณ์และความสามารถในการบังคับตนเองสูงกว่า บุตรชายและหญิงที่มีระดับการศึกษาต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และบุตรหญิงมีความสามารถในการคบหาสมาคม ความมั่นใจในตนเอง ความอ่อนไหวทางอารมณ์และความเกรงใจคนอื่นสูงกว่าบุตรชาย

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างสิ่งกมประภคและบุคลิกภาพที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แสดงว่า

1. ในกลุ่มบิคามารคาที่มีระดับการศึกษาต่ำ การฝึกความสัมฤทธิผลมากมีความสัมพันธ์กับลักษณะ เกรง เกรี้ยวของบุตรชายและหญิง ในกลุ่มบิคามารคาของบุตรชาย การฝึกความสัมฤทธิผลมากมีความสัมพันธ์กับลักษณะฉลาด มีไหวพริบและมีความรับผิดชอบของบุตร ส่วนกลุ่มบิคามารคาของบุตรหญิง การฝึกความสัมฤทธิผลมากมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการบังคับตนเองของบุตรหญิง

2. ในกลุ่มบิคามารคาของบุตรชาย ความคาดหวังสูงในบุตรมีความสัมพันธ์กับลักษณะรับผิดชอบต่อหน้าที่ ของบุตรชาย

3. ในกลุ่มบิคามารคาของบุตรชาย การฝึกความเป็นอิสระมากของบิคามารคา มีความสัมพันธ์กับลักษณะฉลาดและมีไหวพริบของบุตรชาย

4. ในกลุ่มบิคามารคาที่มีระดับการศึกษาต่ำ ความเข้มงวดมากมีความสัมพันธ์กับลักษณะอารมณ์มั่นคง เชื่อฟัง ยอมตาม รับผิดชอบต่อหน้าที่ มั่นใจในตนเอง และไม่พึ่งพาอาศัยคนอื่น ของบุตรชายและหญิง ส่วนในกลุ่มบิคามารคาของบุตรหญิง ความเข้มงวดมากมีความสัมพันธ์กับลักษณะ ไม่ชอบคบหาสมาคม เชื่อฟัง ยอมตาม รับผิดชอบต่อหน้าที่และอารมณ์ไม่มั่นคง ของบุตรหญิง

5. ในกลุ่มที่มีความรู้ค่าที่มีระดับการศึกษาสูง การเปิดอกได้ร้อไ้มากมีความสัมพันธ์กับลักษณะวิตกกังวลและไม่สามารถบังคับตนเองของบุตรชายและหญิง ส่วนในกลุ่มที่มีความรู้ค่าที่มีระดับการศึกษาต่ำ การเปิดอกได้ร้อไ้มากมีความสัมพันธ์กับลักษณะไม่ชอบคบหาสมาคมและไม่ฟังพาวาอาศัยคนอื่นของบุตร ในกลุ่มที่มีความรู้ค่าของบุตรชาย การเปิดอกได้ร้อไ้มากมีความสัมพันธ์กับลักษณะไม่ฉลาด ไม่ฟังพาวาอาศัยคนอื่นและไม่สามารถบังคับตนเอง ของบุตร

6. ในกลุ่มที่มีความรู้ค่าที่มีระดับการศึกษาต่ำ การเปิดอกความเป็นระเบียบวินัยมากมีความสัมพันธ์กับลักษณะไม่ชอบคบหาสมาคมของบุตรชายและหญิง

7. ในกลุ่มที่มีความรู้ค่าที่มีระดับการศึกษาต่ำ การหักห้ามพฤติกรรมก้าวร้าวมาก มีความสัมพันธ์กับลักษณะ วิตกกังวลและไม่สามารถบังคับตนเองของบุตรชายและหญิง ส่วนในกลุ่มที่มีความรู้ค่าของบุตรชาย การหักห้ามพฤติกรรมก้าวร้าวมากมีความสัมพันธ์กับลักษณะอารมณ์ไม่มั่นคง ตื่นเต้นง่าย ขี้สลาดวิตกกังวลและไม่สามารถบังคับตนเองของบุตร

8. ในกลุ่มที่มีความรู้ค่าที่มีระดับการศึกษาสูง การลงโทษมากมีความสัมพันธ์กับลักษณะขึ้นกับกลุ่มและทำอะไรตามสบายของบุตรชายและหญิง ส่วนในกลุ่มที่มีความรู้ค่าที่มีระดับการศึกษาต่ำ การลงโทษมากมีความสัมพันธ์กับลักษณะเชื่อมั่นในตนเองของบุตรชายและหญิง

เมื่อพิจารณาโดยรวม ความเข้มงวดมากของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับลักษณะฉลาด มีไหวพริบและความสามารถในการบังคับตนเองของบุตร การเปิดอกได้ร้อไ้มากมีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลของบุตร และการลงโทษมากมีความสัมพันธ์กับลักษณะไม่ชอบคบหาสมาคมของบุตร

ขอเสนอแนะ

1. ควรศึกษาสังคมประเพณีที่น่าสนใจเพียงบางด้าน ทั้งนี้เพื่อช่วยให้การศึกษาสังคมประเพณีในด้านต่าง ๆ มีความเชื่อถือได้สูง เพราะสามารถสร้างแบบสอบถามซึ่งมีจำนวนข้อมากพอที่จะครอบคลุมตัวแปรของสังคมประเพณีด้านนั้น ๆ ได้อย่างสมบูรณ์
2. กลุ่มตัวอย่างที่เลือกควรเป็นนักเรียนชั้นต้น ๆ เช่น ระดับอนุบาลหรือประถมศึกษา เพราะเด็กระดับนี้เพิ่งพ้นจากวัยเด็กเล็กไม่นาน มีความเข้าใจยังจำสังคมประเพณีที่บุตรเมื่ออยู่ในระยะเด็กเล็กได้ดี นอกจากนี้เด็กในชั้นการศึกษาต้นยังมีความผูกพันดีกับบิดามารดาและบ้านมากกว่าบุคคลและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ทางสังคม จึงสามารถตีความความสัมพันธ์ระหว่างสังคมประเพณีและบุคลิกลักษณะได้โดยไม่ต้องควบคุมตัวแปรเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมมากนัก
3. ควรควบคุมตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่มีผลต่อสังคมประเพณีและบุคลิกลักษณะ เช่นฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว อาชีพของบิดามารดา ขนาดของครอบครัว ลำดับการเกิดของบุตร สิ่งแวดล้อมทางสังคมและโรงเรียน
4. เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับสังคมประเพณีของบิดามารดาเชื่อถือได้มากขึ้น นอกจากสัมภาษณ์สังคมประเพณีของบิดามารดาแล้วควรมีเวลาช่วงหนึ่งสำหรับสังเกตสังคมประเพณีของบิดามารดาที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างและบุตรคนอื่น ๆ เพื่อความกระจ่างจริง ๆ ของบิดามารดาที่มีต่อบิดามารดาเล่าให้ซึ่งนั้นสอดคล้องกันหรือไม่
5. อาจศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณีและบุคลิกลักษณะของบุตรที่เกี่ยวกับตัวแปรอื่น ๆ เช่นระหว่างมารดาที่ทำงานนอกบ้านกับที่เป็นแม่บ้าน ลำดับการเกิดของบุตร ลำดับการเกิดของบิดามารดา และอายุของบิดามารดา
6. อาจศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณีความทันสมัยของบุตรและสังคมประเพณีจากการสัมภาษณ์บิดามารดาโดยตรง
7. ถ้าเป็นไปได้ควรเพิ่มกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้น และควรวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมประเพณีและบุคลิกลักษณะด้วยวิธี Canonical Correlation ซึ่งจะช่วยให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างสังคมประเพณีและบุคลิกลักษณะที่พิจารณาสังคมประเพณีและบุคลิกลักษณะและค่ารวมกัน